

מהי הטרונורמטיביות?

מטרות

1. בירור מושגי של מהי הטרונורמטיביות?
2. ערעור עמדות בנוגע למקום הקהילה הגאה ביחס להטרונורמטיביות?
3. יצירת בסיס שיחתי להמשך החודש

מהלך

1. משחק פתיחה- פופולריות זולה- מבקשים מכל משתתפת לכתוב את הדבר שהיא חושבת שרוב המעגל ירשום לכל קטגוריה. על כל אחד שרשם כמון את מקבלת נקודה, המטרה היא להשיג כמה שיותר נקודות (כלומר להיות כמה שיותר פופולרי) הקטגוריות:

- זמרת פופ
- צבע
- כמות ילדים אידאלי למשפחה
- מאכל אהוב
- עיר אהובה בישראל
- חודש לחתונה
- זמר מזרחי
- תוכנית ריאליטי
- מחאת קיץ אהובה

2. המפגש היום יעסוק בניסיון שלנו להבין מהי הטרונורמטיביות? ואילו מודלים לחיים בוגרים היא יוצרת עבורנו כלה"טבים, כהתחלה נגדיר יחד מהי הטרונורמטיביות, נעזר תחילה בויקיפדיה ונבקש מכל משתתפת להגיד מה היא חושבת על ההגדרה, האם יש לה משהו להוסיף? לדייק?

המונח הטרונורמטיביות (מאנגלית: Heteronormativity) מתייחס למערכת של נורמות חברתיות הגורסות כי אנשים מתחלקים לשתי קטגוריות מגדריות משלימות (גבר או אישה) אשר מהן נגזרים תפקידיהם הטבעיים בחברה. בנוסף, נורמות אלו מגדירות את ההטרנסקסואליות כנטייה המינית הנורמלית ומתייחסות למערכת יחסים זוגית רומנטית או מינית כראויה יותר (או בכלל אפשרית) אם היא מתקיימת בין גבר אחד ואישה אחת. בהתאם לכך, השקפת עולם הטרונורמטיבית תטען לטבעיות הביולוגית של המין, זהות המגדר ותפקידי המגדר.

(אם יש צורך לחזור ולחדד את המושגים אל תתעצלו, עשו זאת- זה גם מופיע לכם בנספחים)

3. נבקש מהמשתתפות להעלות דימויים לציפיות חברתיות שמנכיחות את הטרונורמטיביות - נעשה רשימה על פלקט/על לוח (דוגמאות: לחלום על חתונה, ללכת לצימר, סרטים של דיסני, ולנטיינס דיי, לשאול חניך אם יש לו חברה, לתת לבן כחול ולבת ורוד, לשאול זוג הומואים מי הבן ומי הבת, החלום האמריקאי)

4. נעשה ספיד דייטיניג (מעגל חיצוני ומעגל פנימי שבכל פעם המעגל החיצוני זז כסא אחד לצד) ונשאל שאלות על מפגש עם הטרונורמטיביות:
 - מתי בפעם הראשונה הבנתן שצריך לעשות משהו בגלל שאתן משתייכות חברתית למגדר מסוים/ או שנולדתן למין מסוים?

- ספרו אחת לשנייה על פעם שהתמרדתן להטרונורמה
- ספרו אחת לשנייה על פעם שהטרונורמה עבדה לטובתן
- ספרו על הפעם הראשונה שהבנתן שאתן לא מסוגלות לקיים את מה שהטרונורמטיביות דורשת מכן
- ספרו על מרכיב זהותי אצלכן שלא מאפשר לכן לקיים את הטרונורמטיביות, וכיצד אתן מרגישות עם זה?

5. המפגש עם האחר או מה תפקידם של להט"בים אל מול הטרונורמה? - נבקש מכל משתתפת לחשוב על סיפור ילדים אותו היא מכירה היטב (ניתן להשאיל מספריית הקמפוס ספרי ילדים קלסיים שמציגים את הטרונורמה)

- כל אחת תרשום בפעם הראשונה את הסיפור כמו שהוא.
- לאחר מכן נבקש מכל משתתפת לסמן בתוך הסיפור את ההסללות הטרונורמטיביות שיש בסיפור הילדים שהן קראו.
- לבסוף נבקש מכל אחת לכתוב את הסיפור מחדש, בצורה שמאתגרת את הטרונורמה
- כל אחת תקריא את הסיפור החדש שיצרה, והמשתתפות האחרות יגיבו אליה.

6. נסיים בדיון:

- האם תפקיד הקהילה הגאה לאתגר את הטרונורמה?
- האם ניתן שתתקיים הטרונורמה גם בלי 'חריגים'?
- האם זה בסדר לטעמינו שא.נשים בוחרים לחיות בדיוק על פי הטרונורמה?
- כיצד ניתן לתת לא.נשים את היכולות להסתכל בביקורתיות על הבחירות שהן עושות בחיים שלהן? (לקבוצה מתקדמת)
- מה אתן אומרות ללהט"בים שמקיימים את הטרונורמה בדרך הלהט"בית? (דומאים, זוגות נשים שמקיימות זוגיות מגדרית- הגברית והנשית, טרנס* שבוחרות לעשות שינוי מגדרי ולענות על כל תפקידי המגדר ההפוך וכו') - **חשוב לשאול בלי ביקורתיות, והשיח לא מסלים**

- **המין הביולוגי** – המימד הביולוגי הקובע אם אנו זכרים או נקבות. המין הביולוגי נקבע על פי כרומוזומי המין, המערכת ההורמונאלית הנקבית או הזכרית, והמערכת הפיזיולוגית הקובעת מהם איברי המין שלנו (לדוגמא: לזכר יהיה פין ולנקבה פות).
- **זהות המגדרית** – כאן מדובר בממד חברתי, התחושה של כל אחד מאיתנו האם הוא גבר או אישה.
- **תפקידי המגדר** – החברה מכתיבה לנו מהם התפקידים וההתנהגויות המצופים מגברים ומנשים. מה שנחשב "גברי" ומה שנחשב "נשי" עובר שינויים חברתיים תדירים. לדוגמא, אם בחברה הישראלית גבר ייצא מביתו לבוש חצאית, סביר להניח שילעגו לו, מכיוון שהחברה הישראלית מכתיבה לנו קודים חברתיים שבהם גברים אינם לובשים חצאיות. אם ניסע לטיול בסקוטלנד ונראה גבר לובש חצאית, הדבר יראה לנו (או לפחות לסקוטים) טבעי, ולא יעורר את אותן תגובות חברתיות שלהם יזכה הגבר בישראל.
- **הנטייה המינית** – הנטייה המינית מתייחסת אל הסובייקט שאליו אנו נמשכים מבחינה ארוטית, רגישת ואינטימית. אנשים הנמשכים לבני המין השני, מגדירים עצמם על פי רוב הטרוסקסואלים או סטרייטים (המונח העממי יותר). אנשים הנמשכים לבני מינם מגדירים עצמם על פי רוב הומואים או לסביות, ואילו אנשים החשים משיכה גם לבני המין השני וגם לבני מינם מגדירים עצמם כביסקסואלים.
- **בחירה** – במה האדם בוחר להתנסות, מה הוא בוחר לחוות או לא לחוות.